
FYSIIKAN TUTKIMUSLAITOKSEN JOHTOKUNNAN KOKOUS 1/2024

PÖYTÄKIRJA

AIKA KESKIVIIKKONA 3. HUHTIKUUTA 2024 klo 9.15–11.00

PAIKKA hybridikokous (Zoom ja Physicum A311)

JÄSENET

professori Maija Aksela (UH)
professori Mikko Alava (Aalto)
professori Kari J. Eskola (JYU), poissa osin 7§
~~vararehtori Jari Hämäläinen (LUT)~~
vararehtori Jyri Hämäläinen (Aalto), pj osin 7§
~~vararehtori Henrik Kuunttu (JYU), varapuheenjohtaja~~
vanhempi tutkija Tapio Lampén (HIP hlöstö)
~~laboratorionjohtaja Maarit Muikku (STUK)~~
vararehtori Kai Nordlund (UH), pj., poissa osin 7§
dekaani Sasu Tarkoma (UH)
vararehtori Tapio Visakorpi (TAU)

VARAJÄSENET

~~varadekaani Samuli Siltanen (UH)~~
~~apulaisprofessori Andrea Sand (Aalto)~~
~~professori Paul Greenlees (JYU)~~
professori Panja Luukka (LUT)
~~professori Harri Lipsanen (Aalto)~~
professori Ari Jokinen (JYU) saapui 5§ klo 9.48,
poissa 7§
~~yliopistotutkija Matti Kalliokoski (HIP hlöstö)~~
johtava asiantuntija Kari Peräjärvi (STUK)
~~professori Minna Palmroth (UH)~~
~~professori Simo Huotari (UH)~~
~~professori Lasse Laurson (TAU)~~

PUHEENJOHTAJA vararehtori Kai Nordlund (kohdat 1–6 ja 8–14)

vararehtori Jyri Hämäläinen (osin kohta 7)

ESITTELIJÄT johtaja Katri Huitu (poissa osin kohta 7)

ASIAANTUNTIJAT controller Seidi Sadesalo, tutkimuskoordinaattori Antti Vähkönen

SIHTEERI hallintopäällikkö Teija Isotalo

---

1. Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 17 §:n mukaan hallintoelin on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.15, ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

3. Johtokunnan edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään johtokunnan 3/2023 kokouksen pöytäkirja (*liite 1*).

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Ilmoitusasioita

- a. Johtokunnan 2/2023 kokouksen pöytäkirja (*liite 2*)
- b. Valmisteluryhmän 1–2/2024 kokouksen muistioidet (*liitteet 3–4*)
- c. Tervetuloa HIP:in johtokunnan uudet jäsenet vararehtori Jyri Hämäläinen (Aalto) ja vararehtori Tapio Visakorpi (TAU).
- d. HIP:in kesäharjoittelu CERN:ssä ja ESRF:ssä vuonna 2024
- e. HY:n hallituksen ja rehtoraatin vierailu: HIP, Seismologian instituutti ja Verifin 16.1.2024
- f. Ydinaineen ohjelman ohjelmakokous 22.2.2024
- g. Fysiikan päivät Helsingissä 4.–6.3.2024
- h. Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala vieraili CERNissä 15.2.2024
- i. CERN:in 70-vuotisjuhlavuosi; tilaisuus Tiedekulmassa 13.3.2024 ja CERN:in pääjohtajan Fabiola Gianottin vierailu Helsingissä
- j. HIP:in tutkimukseen liittyviä rekrytointeja: ilmaisinelaboratorioon rekrytoitu laboratorioinsinööri Mihaela Bezak
- k. FIRI 2023 -haku ja tutkimusinfrastruktuurien tiekarttahaku 2024
- l. HIP:in tutkimukseen liittyviä täydentävän rahoituksen projekteja
  - o FIRI-rahoitusta CMS:n ja ALICE:n ilmaisinten päivitykseen
  - o FIRI-rahoitusta Cosmology Data Centeriin
  - o FIRI-rahoitusta Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorioon
- m. Tohtorikoulutuspilottihaussa tuli HIP:in tutkimukseen paikkoja seuraavasti:
  - o Graduate School in Particle and Nuclear Physics 16 paikkaa
  - o Doctoral Education Pilot for Mathematics of Sensing, Imaging and Modelling (Flagship FAME) 2 paikkaa
  - o Quantum 2–4 paikkaa
- n. HIP:in henkilöstötilaisuuksia
  - o Lapsi töihin -päivä 24.11.2023
  - o Christmas Dinner 7.12.2023

- Staff Meeting (hybridi) 8.12.2023 (muistio liite 5)
- Joulukahvit 21.12.2023

Merkittiin tiedoksi.

5. Vuoden 2023 toimintakertomuksen hyväksyminen

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on hyväksyä tutkimuslaitoksen toimintakertomus. HIP:in toimintakertomus vuodesta 2023 on esityslistan liitteenä (*liite 6*). Toimintakertomus sisältää katsauksen vuoden 2023 toimintaan ja talouteen sekä tilastoja tuloksista ja henkilöstöstä.

Esitys: Johtokunta hyväksyy HIP:in toimintakertomuksen vuodesta 2023 (*liite 6*).

Päätös: Esityksen mukaan.

6. Vuoden 2024 lopussa päättyvät projektit ja niiden arvioinnit

Vuoden 2024 lopussa päättyvät kolmivuotiset projektit sekä ohjelmajohtajien ja projektipäällikköiden kaudet ovat esityslistan liitteessä (*liite 7*).

SAB:in vuoden 2023 suositusten perusteella arvioidaan keväällä 2024 vuoden lopussa päättyvät projektit:

- CMS-ohjelman projekti CMS-koe (projektipäällikkö Mikko Voutilainen, HY) ja CMS-ilmaisimen toinen vaihe (Erik Brücken, HY). Arvioitsijoina professori Kerstin Borrás (RWTH Aachen University) ja Manfred Krammer (CERN, kokeellisen fysiikan osaston johtaja)

Johtokunta päättää 2/2024 kokouksessaan 1.1.2025 alkavista tutkimusprojekteista ja 3/2024 kokouksessaan 1.1.2025 aloittavista projektipäälliköistä.

Merkittiin tiedoksi.

7. Teoria-ohjelman ja ydinaineen ohjelman johtajien valinta

Tutkimuslaitoksen työjärjestyksen 5 §:n mukaan tutkimuslaitoksen kullakin tutkimus--ohjelmalla on johtokunnan nimeämä johtaja, jolta edellytetään ohjelma-alansa hyvää hallintaa, kokemusta tutkimustyön johtamisesta, kykyä ja valmiutta yliopistorajat ylittävään yhteistyöhön sekä omaa aktiivista panosta tutkimus- tai kehitystoimintaan. Ohjelman johtaja nimetään tehtävänsä määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. (Työjärjestys 5 §).

Työjärjestyksen 5 §:n mukaan ohjelman johtajan tehtävänä on:

- vastata ohjelmansa tieteellisestä ja muusta toiminnasta johtokunnan vuosittain hyväksymien toimintaa, taloutta ja henkilöstöä koskevien suunnitelmien määrittämissä rajoissa,
- tehdä tutkimuslaitoksen johtajalle ehdotukset ohjelmansa tutkimus- ja kehitysprojekteista, tutkimus- ja henkilöstösuunnitelmasta, muusta toiminnasta sekä taloudesta, sekä
- toimia tutkimuslaitoksen valmisteluryhmän jäsenenä aloitteellisesti ja pitkäjänteisesti edistäen valmisteluryhmälle nimettyjä tehtäviä.

Teoriaohjelman johtajan professori Kari Rummukaisen viisivuotinen ohjelmajohtajakausi päättyy vuoden 2024 lopussa. Rummukainen on toiminut teoriaohjelman - johtajana 1.1.2011 alkaen.

Ydinaineen ohjelman johtajan professori Ari Jokisen viisivuotinen ohjelmajohtajakausi päättyy vuoden 2024 lopussa. Jokinen on toiminut ydinaineen ohjelman johtajana 1.1.2014 alkaen.

Esitys: Avataan sisäinen ilmoittautumismenettely teoriaohjelman ja ydinaineen ohjelman johtajien valintaan. Johtokunta valitsee valintaa valmistelevan ryhmän.

Päätös: Esityksen mukaan. Johtokunta valitsi valmisteluryhmään seuraavat henkilöt: professori Kari J. Eskola, johtaja Katri Huitu, johtokunnan puheenjohtaja vararehtori Kai Nordlund.

Professori Ari Jokinen oli esteellinen eikä osallistunut asiakohdan käsittelyyn. Professori Kari J. Eskola, johtaja Katri Huitu, johtokunnan puheenjohtaja vararehtori Kai Nordlund eivät osallistuneet valmisteluryhmästä päättämiseen ja siltä osin kokousta johti vararehtori Jyri Hämäläinen.

8. Euclid-projektin projektipäällikön nimeäminen

Tutkimuslaitoksen työjärjestyksen 6 §:n mukaan tutkimuslaitoksen kullakin tutkimus- ja kehitysprojektilla on johtokunnan nimeämä projektipäällikkö.

Projektipäällikkö nimetään pääsääntöisesti projektin ajaksi. Projektipäälliköltä edellytetään projektin alan osaamista ja kykyä tutkimuksen ohjaamiseen sekä projektin hallinnointiin. Lisäksi edellytetään kykyä ja valmiutta yliopistorajat ylittävään yhteistyöhön. Projektipäällikön tehtävänä on toimia päämäärätietoisesti tutkimuksen edistämässä ja ohjaamisessa, opiskelijoiden ohjauksessa ja lisäresurssien hankinnassa, sekä hallinnoida projektiaan tutkimuslaitoksen vuosittaisen talousarvion määrittämissä rajoissa. (Työjärjestys 6 §).

Euclid-projektin nykyinen projektipäällikkö professori Hannu Kurki-Suonio on

jäämässä eläkkeelle.

Litteenä yliopistotutkija Elina Keihäsen CV ja julkaisuluettelo (*Liite 8*)

Esitys: Johtokunta nimeää Euclid-projektin projektipäälliköksi yliopistotutkija Elina Keihäsen ajalle 1.6.2024–31.12.2025.

Päätös: Esityksen mukaan.

9. HIP:in rahoitus 1.1.2025 alkaen

Fysiikan tutkimuslaitos saa opetus- ja kulttuuriministeriöltä sopimuskaudella 2021–2024 rahoitusta valtakunnallisen tehtävänsä hoitamiseen. Vuonna 2024 HIP:in valtakunnallisen tehtävän rahoitus on 2,79 M euroa, joka on 61 % tutkimuslaitoksen arvioidusta kokonaisbudjetista. Helsingin yliopisto esitti toukokuussa 2023 OKM:lle HIP:in valtakunnallisen tehtävän rahoitukseksi 3,8 M euroa vuodessa sopimuskaudella 2025–2028.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 23.10.2023 toimittanut yliopistoille alustavan päätöksen valtakunnallisista tehtävistä sopimuskaudella 2025–2028. Opetus- ja kulttuuriministeriö ehdottaa HIP:in valtakunnallisen tehtävän rahoitukseksi 2,619 M euroa vuodessa kaudella 2025–2028. HIP:in valtakunnallisen tehtävän rahoitus vuonna 2023 on 2,646 M euroa.

Asia oli esillä keskusteluasiana. Keskustelussa käsiteltiin mm. HIP:in rahoitustarpeita ja yliopistojen rahoitusnäkymiä. HIP:in johtokunnan puheenjohtaja on kevään 2024 aikana yhteydessä HIP:in jäsenorganisaatioihin sopimuskauden 2025–2028 rahoitusosuuksista.

Liite 8a

10. Tieteellisen neuvottelukunnan (SAB) kokous 26.8.–27.8.2024

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 8 §:n mukaan tutkimuslaitoksella on tieteellinen neuvottelukunta, jonka toimikausi on neljä vuotta. Neuvottelukuntaan kuuluu jäseninä 6–10 kansainvälisesti ansioitunutta asiantuntijaa tutkimuslaitoksen harjoittaman perustutkimuksen ja teknologiatoiminnan aloilta. Neuvottelukunnan jäsenistä vähintään puolet on ulkomaalaisia. Neuvottelukunnan jäsenet nimeää HIP:in johtokunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on arvioida HIP:in toimintaa ja antaa sitä koskevia suosituksia johtokunnalle. (Johtosääntö 8 §).

SAB:in kokous pidetään Kumpulassa 26.8.–27.8.2024, ja neuvottelukunta laatii kokouksen jälkeen raportin.

Tieteellinen neuvottelukunta on pyytänyt valmistelua tai etukäteistä pohdintaa vaativia kysymyksiä ennen kokousta. Johtokunnan jäsenet voivat lähettää kysymyksensä HIP:in johtajalle heinäkuun loppuun mennessä.

Merkittiin tiedoksi. Todettiin, että johtokunnalle lähetetään kalenterikutsu SABin kokouksen niihin tilaisuuksiin, joihin johtokunnan jäsenten toivotaan osallistuvan.

11. Tieteellisen neuvottelukunnan (SAB) kokoonpano kaudelle 1.9.2024 - 31.8.2028

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 8 §:n mukaan tutkimuslaitoksella on tieteellinen neuvottelukunta, jonka toimikausi on neljä vuotta. Neuvottelukuntaan kuuluu jäseninä 6–10 kansainvälisesti ansioitunutta asiantuntijaa tutkimuslaitoksen harjoittaman perustutkimuksen ja teknologiatoiminnan aloilta. Neuvottelukunnan jäsenistä vähintään puolet on ulkomaalaisia. Neuvottelukunnan jäsenet nimeää HIP:in johtokunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on arvioida HIP:in toimintaa ja antaa sitä koskevia suosituksia johtokunnalle. (Johtosääntö 8 §).

HIP:in 7.10.2020 työjärjestyksen 4 §:n mukaan tutkimuslaitoksen johtokunta nimeää tieteellisen neuvottelukunnan jäsenet ja puheenjohtajan sekä päättää tieteellisen neuvottelukunnan palkkioista. Johtokunnan puheenjohtaja kutsuu neuvottelukunnan jäsenet tehtävänsä. Tutkimuslaitos järjestää neuvottelukunnan kokouksen pääsääntöisesti kerran vuodessa. (Työjärjestys 4 §).

Nykyiset jäsenet:

Professori Angela Bracco, chair (University of Milan), professori Lars Bergström (Stockholm University), professori Kerstin Borras (DESY & RWTH Aachen University), professori Jens-Jørgen Gaardhøje (University of Copenhagen), TkT Kalle Härkki (Cerastium Oy), Department Head Dr. Manfred Krammer (CERN), professori Jochen Wambach (Technical University Darmstadt), professori Tzanka Kokalova Wheldon (University of Birmingham).

Tutkimuslaitoksen tieteellisen neuvottelukunnan toimikausi päättyy 31.8.2024.

HIP:in käytäntönä on ollut, että SAB:in jäsenet toimivat neuvottelukunnassa korkeintaan kaksi peräkkäistä nelivuotiskautta. Tieteellisen neuvottelukunnan jäsenet Kalle Härkki ja Manfred Krammer ovat näin ollen eroamisvuorossa. Ks. liite 9.

Esitys: Johtokunnan puheenjohtaja yhdessä tutkimuslaitoksen johtajan kanssa valmistelevat neuvottelukunnan valintaa johtokunnassa käydyin keskustelun pohjalta.

Johtokunta nimeää puheenjohtajan ja jäsenet sähköpostikokouksessa.

Neuvottelukunnan palkkiot pidetään entisellään: vuosipalkkio puheenjohtajalle 2300 €, vuosipalkkio jäsenelle 1400 €, ja palkkio puheenjohtajalle ja jäsenelle osallistumisesta kokoukseen 1400 €.

Päätös: Esityksen mukaan. Todettiin, että tieteellisen neuvottelukunnan puheenjohtaja ja jäsenistä muut kuin erovuoroiset Härkki ja Krammer ovat ilmoittaneet olevansa käytettävissä seuraavalle kaudelle 1.9.2024 - 31.8.2028.

12. Tulevia tapahtumia

- HIPin viestintäryhmän kokous 10.4.2024
- COSINUS Inauguration 18.4.2024 Gran Sassossa Italiassa
- CMS-ohjelman CMS-koe ja CMS toinen vaihe projektien arviointi 6.5.2024
- Euclid-projektin projektipäällikkö professori Hannu Kurki-Suonion läksiäisluento järjestetään luentosalissa E204 ja Physicum in aulassa to 23.5.2024 klo 14 alkaen
- HIPin yhteisön Torikokous 24.5.2024
- Kosmologian kesäkoulu 28.–31.5.2024
- CERN BootCamp 3.6.–7.6.2024 (kick-off Kumpulassa 14.3.–15.3.)
- HIP:in henkilöstön kesäretki kesäkuussa
- QCD Midsummer School 24.6.–6.7.2024
- SAB:in kokous Kumpulassa 26.8.–27.8.2024

Merkittiin tiedoksi.

12. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

13. Johtokunnan seuraavat kokoukset

Johtokunnan 2/2024 kokous ehdotetaan pidettävän viikolla 41 tai 42.

Sovittiin johtokunnan 2/2024 kokous torstaille 10.10.2024 klo 13.30–15.30 Kumpulassa.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.42.

Vararehtori Kai Nordlund, johtokunnan puheenjohtaja

Vararehtori Jyri Hämäläinen, kokouksen puheenjohtaja kohdassa 7

Hallintopäällikkö Teija Isotalo, johtokunnan kokouksen sihteeri

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston UniSign-järjestelmällä
Detta dokument har underskrivits elektroniskt med Helsingfors universitetets UniSign
This document has been electronically signed using University of Helsinki UniSign

Päiväys / Datum / Date: 12.04.2024 09:21:51 (UTC +0300)

Kai H Nordlund

Organisaation varmentama (HY-käyttäjätunnus)
Certifierad av organisationen (HU användarkonto)
Certified by organization (HY user account)
Certified by organization

Päiväys / Datum / Date: 12.04.2024 09:22:05 (UTC +0300)

Teija Isotalo

Organisaation varmentama (HY-käyttäjätunnus)
Certifierad av organisationen (HU användarkonto)
Certified by organization (HY user account)
Certified by organization

Päiväys / Datum / Date: 12.04.2024 10:56:24 (UTC +0300)

Aalto yliopisto

Jyri Hämäläinen

Vararehtori

Kaksiosainen henkilötunnistus (sähköposti- ja puhelintunnistus)
Tvåfaktorsidentifiering (E-mail och SMS)
Two-factor person identification (email and SMS identification)
SMS PIN [+358***75]